
Kronika adwokatury : z prac Prezydium NRA

Palestra 40/11-12(467-468), 226-227

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

■ Z prac prezydium NRA

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej na posiedzeniu 20 sierpnia 1996 r. po zapoznaniu się z podstawowymi założeniami projektu Kodeksu postępowania karnego w wersji z sierpnia 1996 roku, a w szczególności z propozycją rozwiązań dotyczących praw i obowiązków adwokata, jako obrońcy i pełnomocnika, przedstawia następujące stanowisko:

1. Bardzo wiele rozwiązań odpowiada nowoczesnemu procesowi karnemu. W sposób prawidłowy zapewnia obronę podstawowych praw i wolności obywatelskich, w tym prawo do wolności osobistej i prawo do obrony w sensie szeroko ujętego prawa do wolności osobistej i prawo do formalnej i materialnej obrony.

2. Na tle tych rozwiązań zasadnicze wątpliwości wywołują regulacje dotyczące tajemnicy zawodowej adwokata, instytucji tzw. świadka incognito, oraz bardzo szeroki zakres uprawnień co do kontroli i utrwalania rozmów.

3. Prezydium NRA pragnie podkreślić, że charakter tajemnicy zawodowej adwokata jest jakościowo inny, niż charakter tajemnicy zawodowej lekarza i dziennikarza. Ten pogląd uzyskał akceptację podkomisji sejmowej zajmującej się projektem nowelizacji art. 163 k.p.k. Sprzeczność występująca pomiędzy dyspozycją art. 6 Prawo o adwokaturze a art. 163 k.p.k. wspomniana podkomisja starała się usunąć poprzez zastąpienie słowa „obrońca” słowem „adwokat” w art. 161 pkt 1 k.p.k.

Takie rozwiązanie Prezydium NRA uważa za najtrafniejsze a ponadto za zgodne z uchwałą Federacji Europejskich Izb Adwokackich z 3, maja 1996 roku.

W uchwale tej stwierdza się, że tajemnica zawodowa będąca prawem i obowiązkiem adwokata dotyczy w takim samym stopniu działalności doradczej, zastępstwa i obrony.

W toku dyskusji nad tajemnicą zawodową adwokata padła także propozycja, aby w kodeksie postępowania karnego jako zasadę utrzymać pełną ochronę tajemnicy zawodowej adwokata dopuszczając enumeratywnie wyliczone wyjątki przy szczególnie społecznie niebezpiecznych przestępstwach, np. terroryzmie, tzw. praniu brudnych pieniędzy, handlu bronią.

Proponowany zapis (art. 180 § 2) daje generalną możliwość zwolnienia z obowiązku zachowania tajemnicy, gdy to jest niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości, niezależnie od charakteru popełnionego przestępstwa. Taki zapis, ani nie przyczyni się do dobrego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości, ani harmonii społecznej – istotnych czynników, których wagę i znaczenie podkreśla powołana wyżej uchwała Federacji Europejskich Izb Adwokackich.

Zdaniem Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, propozycje zawarte w art. 178 pkt 1 i w art. 180 § 2 winny być szczególnie wnikliwie przeanalizowane przez Komisję Ustawodawczą i Komisję Sprawiedliwości, o ile Podkomisja ds. Kodeksu postępowania karnego podtrzyma swoje stanowisko.

4. Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej podtrzymuje wielokrotnie wyrażony pogląd o całkowitej zbędności instytucji tzw. świadka incognito. Instytucja ta w istocie rzeczy godzi w konstytucyjne prawo do obrony. Nie znalazła również uznania Trybunału Sprawiedliwości.

5. Zbyt szeroko rozbudowana została możliwość kontroli i utrwalania rozmów (obejmuje niemal cały kodeks karny – art. 237 § 3; „lub innej osoby z którą może się kontaktować oskarżony...” – art. 237 § 4) bez dostatecznego zabezpieczenia tajemnicy rozmów, które okażą się obojętne dla prowadzonej sprawy.

Zdaniem Prezydium NRA należałoby ograniczyć zakres przedmiotowy oraz wprowadzić odpowiednią instytucję zabezpieczającą tajemnicę rozmów w związku z prowadzoną kontrolą i utrwalaniem rozmów, a także odpowiedzialność za naruszenie tajemnicy w tej części, która byłaby obojętna dla prowadzonego postępowania karnego.